

v slovo spretno in ginljivo gospod nadučitelj Franc Šetina. V govoru je povdarjal posebno njeno vestnost in neutrujenost pri šolskem delovanju, ljubezen do mladine in do svojih roditeljev, ki jih je vključil svoji pičli plači izdatno podpirala. Govor je končal s tem, da ona zasluži radi svoje delavnosti in kolegialitete, da se ohrani med učiteljstvom v blagem spominu. In tako bodi!

Iz Koprivnika. V Bohinjskih gorah na Koprivniku, daleč proč od posvetnega šuma nad 1050 m višine nad morjem se je blagoslovila v dan 3. listopada l. l. slovesno nova šola — jednorazrednica s poludnevnikom. S Koprivnika in Gorjuš so se zbrali dečki in deklice ob 10. uri v novem šolskem poslopju v vsem kakih 70 ter paroma se napotili pod vodstvom gospice učiteljice Stane Zarnik v župno cerkev k sv. maši, katero je daroval g. župnik A. Payer. Po službi božji se je podala zopet šolska mladina na grič k šoli, kjer se je zbralo tudi že obilo naroda iz Koprivnika in Gorjuš. Domači g. župnik A. Payer je blagoslovil praznično okrašeno šolsko poslopje, po bližnjih gorah pa je odmevalo pokanje topičev. Po blagoslovu izpregovori in opominja domači g. župnik pričujočo mladino, da mora biti vedno pokorna in tudi hvaležna do vseh, kateri se bodo ukvarjali z njo. Na to se g. c. kr. okrajni šolski nadzornik A. Žumer obrne do staršev ter jim v prav poljudnem govoru svetuje, naj redno pošiljajo svoje otroke v šolo, gospici učiteljici pa na srce polaga ljubezen do šole in mladine, otrokom pa naroča hvaležnost do učiteljev in staršev, katero naj goje v molitvi in učenju.

Spomnil se je tudi presvetlega cesarja, in navdušeno se mu je zaklicala trikrat slava. Na to pa se je šolska slovesnost nadaljevala v gostilni Janeza Korošca, kjer so se pri kozarcu vina razveseljevali in navduševali domači in tuji gostje.

Prvi slovenski pesnik Valentin Vodnik je zapisal v krstno knjigo, „kjer je duše pasel“ 3¹/₂ leta, sledeče: „Planinam brez cirkve, Nova fara Skuz Povele cesarja Jožefa II., Plačo Bledske gosposke, Železo Bistriške fužine, Mujo Koprivnikarjev in Gorjušmanov v l. 1791.“ Ko bi sedaj živel, bi nasvetoval brezdomno, da se vpiše v kroniko: „Planinam brez šole, Nova šola, Na povelje Franc Jožefa I., Plača občine Srednjavas, Podpora deželnega odbora, Tlaka Koprivnikarjev in Gorjušcev v l. 1895.“ (ker se je pred 2 letoma pričelo zidati.) Ravno ob stoletnici ustanovitve fare 1891 je sporočil podpisaneec tedanjemu g. c. kr. okr. šolskemu nadzorniku za radovljiški okraj Fr. Levcu, da odstopi posestnik in gostilničar Janez Korošec potreben stavbeni prostor za šolo brezplačno, če se zida. Gospod Fr. Levec je vplival potem v sl. c. kr. okr. šol. svetu v Radovljici, da se je šola ustanovila tudi v Bohinjskih gorah v prospeh vere, omike in blagostanja našega naroda.

Jož. Korošec.

Iz krškega okraja. (Okrajna učiteljska konferenca.) Letošnja okrajna učiteljska konferenca se je vršila v Krškem dne 29. mal. srpana m. l. po vspredu, ki ste ga že naznanili v cenjenem svojem listu. Točno ob 9. uri otvori predsednik, g. c. kr. okrajni šolski nadzornik Andrej Šest sejo z običajnim nagovorom. Da mi poročilo ne naraste, se bodem oziral le na najvažnejše točke. Svojim namestnikom je g. predsednik imenoval g. Fr. Lundera, nadučitelja na Raki; zapisnikarjema sta bila izvoljena gđc. Hermina Prhavčeva in nadučitelj Janko Leban. Odsotni so bili 4. Iz poročila predsednikovega posnamemo, da je bilo minulega šolskega leta v krškem okraju 25 javnih ljudskih šol, jedna meščanska in 2 ekskuredni šoli. Število šolskih otrok je bilo: šolodolžnih v vsakdanji šoli 7284; v ponavljalni šoli 1908; — šolo obiskujočih je bilo v vsakdanji šoli: 6164, v ponavljalni šoli: 1757. V druge ljudske, obrtne in višje šole je hodilo 171 otrok. Vseh šolo obiskujočih otrok je torej bilo 8092; — 1100 jih je ostalo brez pouka in to zbok dušne ali telesne hibe, zaradi prevelike oddaljenosti, zaradi pomanjkanja prostora in nemarnosti dotičnih staršev. Učiteljev je bilo 56, in sicer: 18 def. nadučiteljev, 12 def. učiteljev, 15 def. učiteljic, 2 prov. učitelja, 6 prov.

učiteljic in 3 pomožni učitelji. Celodneven pouk je bil v Krškem, v Leskovcu v 3. razredu, v Št. Rupertu v 3. razredih, v Veliki dolini v 3. razredu, v Kostanjevici v 2., 3. in 4. razredu, v Št. Jerneju v 4. razredu, v Mokronogu v vseh razredih in v Radečah v 2. in 4. razredu. Po vseh drugih šolah in na obeh ekskurednih šolah je bil pouk poludneven. — Napredek je bil splošno povoljen, po nekaterih šolah in razredih prav dober. Učiteljstvo napreduje v duhu časa ter vrši svojo dolžnost. Vendar, pravi gosp. nadzornik, je opazil nekatere nedostatke. Obširno obravnava predmet za predmetom ter daje učiteljstvu dobre pedagoške migljaje. Obširno tega ne bodem popisoval, ker imaš, dragi „Tovariš“ večno nedostajanje prostora.*) Toliko pa rečem, da je vsak nepristranski ud konferencije lahko iz te razprave spoznal, da je g. Šest več in praktičen šolnik. Nekoliko vendar posnamem iz njegovega zanimivega in poučnega govora: Vsa tvarina za nazorni pouk se piše tudi v „Tednik“. — Otroci naj umejo to, kar čitajo. Bere naj se nekaj časa posamez, potlej skupno (v koru), zdaj dečki, zdaj deklice. Ko otroci berilo dobro čitajo, naj je povedo s svojimi besedami, in to v nižjih razredih na stavljena vprašanja, v višjih brez vprašanj. Otroci naj se na vseh stopinjah uče tudi na pamet primernih sestavkov v vezani in nevezani besedi. Posebno priporoča v to pregovore in izreke. Če je pod berilom podpisan pisatelj, naj se otrokom pove, kdo je bil dotičnik, a le na kratko. — Glede slovnice zahteva g. nadzornik, da mu po vseh šolah znajo dobro sklanjati in spregati. Na 3 in 4 razrednicah pa morajo otroci poznati vsa besedna plemena, dalje naj znajo analizovati stavke, ločec razne stavke (glavne in zavisnike). (Dalje prih.) Lucilius.

Iz Krškega. Občni zbor „Pedagogičkega društva v Krškem.“ O priliki letošnje okrajne učiteljske konferencije v Krškem dne 29. mal. srpana, je zborovalo tudi „Pedagogičsko društvo“ ob 3. uri popoldne na prijaznem vrtu gospoda Gregoriča. Razen odbora se je zbralo še 41 društvenikov. Predsednik presrečno pozdravi navzoče, se jim zahvali na obilni udeležbi, otvori zborovanje in poroča o društvenem delovanju od zadnjega občnega zbora blizo tako-le: Pedagogičsko društvo je imelo od zadnjega občnega zbora, ki se je vršil dne 7. vel. travna l. l. dvoje zborovanj in sicer 8. vinotoka v Boštanju in 6. vel. travna v Škocijanu. Oba zbora sta bila jako živahna in primeroma prav dobro obiskana, kar je večini navzočih tako znano, deloma, ker so bili sami prisotni, deloma pa, ker so popise zborov čitali v časopisih. Kakor znano, izdalo je „Pedagogičsko društvo“ v minulem letu društveno knjigo t. j. VI. „Pedagogičski letnik.“ Tako knjigo namerava tudi izdati to leto in sicer jeseni. Odbor ima že precej gradiva nabranega, manjka mu pa še jako gnotne podpore, zato prosim vse navzoče častite društvenike, da ostanejo še nadalje zvesti domačemu društvu, ob enem pa skušajo pridobiti tudi kaj novih udov.

Tajnik prečita zapisnik zadnjega zborovanja v Škocijanu.

Blagajnik predloži letni račun, kateri kaže dohodkov 381 gld. 56 kr. in stroškov 343 gld. 26 kr. Preostanek 38 gld. 30 kr. se porabi za prihodnjo knjigo, kake nagrade pa sodelovalcem zdaj ni mogoče dati. Pregledovalcem računa se volita gospoda Franc Lunder in Jakob Pretnar, katera račun takoj natanko pregledata in skupščina istega po njihovem predlogu potrdi in odobri.

Došli dopisi se prepuščajo bodočemu društvenemu odboru v rešitev.

Za spomenika umrlima tovarišema Mateju Močniku in Ivanu Tomšiču se dovoli po 2 gld., tedaj skupaj 4 gld. iz društvene blagajnice.

Pri volitvi novega odbora so bili soglasno izvoljeni vsi dosedanja odborniki. Ko se je še novoizvoljeni odbor konstituiral in izvolil predsednikom gospoda Jožefa Bezlaja, njegovim namestnikom in tajnikom gosp. Ivana Rupnika in blagajnikom gosp. Florijana Rozmana,

*) Letos bo boljše; oglašite se torej večkrat ter nam poročajte vse šolske novosti. Uredn.

zaključil predsednik zborovanje s trikratnim Živio! in Slava! presvetlemu vladarju Frančišku Jožefu I. Po zborovanju je nabral med veselo družbo okrajni šolski nadzornik gosp. A. Šest 14 gld. 50 kr. za učiteljski konvikt v Ljubljani.

Ivan Rupnik.

Vestnik.

Cesar Franc Jožefova ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem: Gospod Rodič Ivan, nadučitelj v Stopičah, 2-50 gld. Gdč. Ivanka Dolinar, učiteljica v Višnjigori, 2-40 gld.

Učiteljski konvikt: G. Josip Petrič, trgovec s popirjem in šolskimi potrebščinami, izdelovatelj šolskih zvezkov v Ljubljani, tretjino čistega dobička od šolskih zvezkov v prid konviktu 440 K. Tvrdo Fran Ksav. Souvan, trgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani, 5% od iztržka v prid konviktu 55 K. G. Krener Bogomir, učitelj v Škofjiloki, nabral na nabiralno polo 63-70 K; gdč. Janja Miklavčič, učiteljica v Kranju, 7-20 K; g. Janko Rudolf, učitelj na Vrabcu, 2 K in ne 1 K, kakor je bilo čitali v zadnji številki.

Najvišje odlikovanje. Deželni predsednik kranjski, baron Hein je imenovan cesarskim tajnim svetnikom in ljubljanskemu knezoškofu, oziroma goriškemu kneznadškofu, dr. Jakobu Missli je cesar podelil red železne krone prve vrste.

Važne izpremembe na najvišjih upravnih mestih in najvišja odlikovanja: Tržaški namestnik vitez Rinaldini gre iz zdravstvenih razlogov v pokoj. Pri tej priliki je odlikovan z redom železne krone I. vrste. Na njegovo mesto pride sedanji bukovinski namestnik, grof Goës. Istotako stopi v pokoj koroški namestnik, baron Schmidt-Zabierow, ki je pri tej priliki odlikovan z velikim križem Franc Jožefovega reda. Na njegovo mesto pride štajerski dvorni svetnik Freydenegg.

Imenovanje. Z odločbo z dne 11. m. m. je cesar imenoval dvornega svetnika Antona Rezeča sekojskim šefom v naučnem ministerstvu.

Osobne vesti. V krškem okraju so provizorično nastavljeni: gdč. Pavlina Brezovšek na drugo mesto na Trebelnem in izprašana učiteljska kandidatinja Pavlina Tomšič na drugo mesto v St. Ruprtu. Na Studenci suplija bolno gospo Marijo Cepuder umirovljeni učitelj Ivan Jarm. G. Matej Jenko, izprašani učiteljski kandidat, prišel je kot provizorični učitelj v Dole v litjskem okraju. Nadučiteljem je imenovan v Selah pri Ptujih g. Franc Meško, učitelj v St. Jurji ob Pesnici; učiteljem na deški šoli ptujske okolice imenovan je g. Hinko Družovič, podučitelj v Poličanah. Stalni podučitelj je postal v Stopercih ondotni začasni podučitelj g. Fortunat Jelovšek; gdč. Justina Vuga, učiteljica v Ajdovščini, imenovana je stalnim podučiteljicam v Selah. G. Ivan Šoher nameščen je za suplenta v Runcu; suplentinji sta postali gdč. Marija Fürst v Lembahu ter gospa Marija Pogruje, učiteljica ženskih ročnih del v Hajdini.

Umrl je v bolnici v Gradcu gosp. Vinko Šrimpf, suplent pri Sv. Frančišku v Savinjski dolini. Lahka mu zemlja!

Bela žena. V Vrbovem pri Ilirski Bistrici je umrl 5. m. m. tamošnji učitelj g. Anton Simončič, star 35 let. N. v. m. p.

Domovinska pravica ljudskih učiteljev. Upravno sodišče je v nekem slučaju odločilo, da ima definitivno nameščen ljudski učitelj domovinsko pravico v oni občini, kamor je premeščen na redno službo.

Prof. Anton Foerster, znameniti slovenski glasbenik, je praznoval 20. junija 1897 šestdesetletnico svojega rojstva. Foerster si je pridobil za slovensko glasbo kot pravi umetnik neminljivih zaslug. Do današnjih dni deluje izza mladih svojih let neumorno k povzdi in pravemu napredku naše koncertne, cerkvene in gledališke glasbe. Njegova Muza nam je podarila mnogoteri biser, ki nam je v čast in ponos. Naj bi v beli Ljubljani, ki mu je kot rojenemu Čehu postala njegova ljuba druga domovina, preživel še obilo let v sladki zavesti, da je koristil narodu slovenskemu tako, kot bi bil njega rojeni sin! Na mnogaja leta!

Stalna razstava učil na I. mestni deški ljudski šoli v Komenškega ulici je dobila pet jako lepih okraskov. Gg. učitelja Iv. Krulac in Ant. Razingar sta namreč izvršila kot priznana kaligrafa pet različnih napisov, ki vise ob stenah in krasi razstavo kaj okusno. — Ne moremo si kaj, da ne bi opozorili iznova slov. učiteljstvo na to znamenito razstavo. Naj si jo ogleda vsak, komur se nudi prilika!

Za šolski muzej slovenskega in istrsko-hrvatskega učiteljstva je dovolil sl. občinski svet ljubljanski v seji dne 21. m. m. 200 gld. redne letne podpore. Zeleti bi bilo, da se tudi posamezna učiteljska društva odzovejo svoji dolžnosti ter čimpreje vpošljejo svoje prispevke. Kakor kažejo priprave, bo delal muzej veliko čast „Zavezi“, oziroma slovenskemu in istrsko-hrvatskemu učiteljstvu. Torej, le na delo!

Književnost in umetnost. Pod tem zaglavjem bomo priobčevali vse važnejše prikaze na polju književnosti in umetnosti in objavljali o vsem, kar dobimo v roke, nepristranske in pravične ocene. Posvečevali bomo zlasti vso pozornost proizvodom pedagoškega, didaktičnega ali metodškega sodržaja. Seveda se bomo morali ozirati pred vsem na prostor.

Novo knjižno podjetje. Odbor „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta“ je sklenil, da začne z izdavanjem mladinske knjižice, ker nam nedostaja berila za našo mladino in ker je prenehal gospod Gabršček z zalaganjem in izdajanjem dosedanje „knjižnice za mladino“. Prvi zvezek izide kmalu in prinese izvirno povest našega tovariša-pisatelja, gosp. Ivo Trošta. Ako razpečamo ta prvi zvezek „Zabavnih listov za slovensko mladino“, bomo nadaljevali, sicer ne. Ker je poveril odbor podpisane uredništvo „Zabavnih listov za slovensko mladino“, si usojam

javiti to cenjenim tovarišem in tovarišicam, da bodo pripomogli k hitremu razpečanju I. zvezka. Gospodo pisateljice in pisateljske mladinske spisov pa prosim, da založe prazno uredniško miznico s primernimi spisi, ki ugajajo večini naše mladine tem bolj, čim krajši so. Založnik, gosp. R. Milic, izplača vsakemu tudi nekoliko nagrade, a nekaj čistega iztržka si je izgovorila blagajnica konvikta. Vsakemu svoje! E. Gangl, učitelj v Ljubljani.

Plače državnih slug in plače učiteljev. Vlada je izdelala načrt zakona o uredbi plač državnih slug ter določila v ta namen štiri plačilne razrede in sicer: I. razred 700 gld.; II. razred 600 gld.; III. razred 500 gld. in IV. razred pa 400 na leto. Vrh tega bodo dobivali še za vsakih stalnih 10 službenih let v civilni državni službi 50 gld. kot službeno starostno doklado, ki se bo štela v penzijo (dvakrat priznana). Aktivitetna doklada se odmeri po razmerah službenega kraja in sicer s 50, 30, 25 in 20% od plače. Po tem načrtu doseže državni sluga lahko 1150 gld. letne plače!

Ako primerjamo s tem učiteljske plače, dobimo natančno merilo, koliko cenijo merodajni činitelji učitelja in šolo!

Če misli kdo, da so temu krive „revne“ dežele, ki plačujejo učiteljstvo, se zelo moti, kajti tudi država daje priliko nekdanjemu slugi priti v 10. in 9. činovni razred, ne pa učitelju; o tem nas poučuje ta-le slučaj.

Ko se je posvetovalo o uredbi uradniških plač, se je staval tudi predlog, da bi smeli priti tudi vadniški, godbeni in telovadni učitelji na učiteljskih v 9. činovni razred. Pridobil bi dotičnik ne toliko na plači, ampak temveč na veljavi in ugledu.

Naučni minister se je izrekel zoper ta predlog, češ, vadniški učitelji so prav za prav vendar le ljudski učitelji. Poslanska zbornica se je temu udala!

Vse drugače so pa stvari pri drugih državnih uradih, n. pr. pri sodnji. Ko se je uveljavil civilni procesni red, je bilo treba pomnožiti pisarniške osebe in ustanovila so se nova uradniška mesta, oziroma novi razredi. Če pregledamo zadnje imenovanje, vidimo, da so postali jetničarski pazniki in sodnijske sluge kancelisti v 11. činovnem razredu, kancelisti so postali kancelijski oficijali druge vrste v 10. činovnem razredu, ki se pa pomaknejo še lahko kot kancelijski oficijali prve vrste v 9. činovni razred. Jetničarskemu pazniku ali sodnijskemu slugi je odprta pot celó v 9. činovni razred, učiteljstvu se je pa porinil pred ta razred močen zapah!

Komentara k temu ni treba; dejstva sama govoré dovolj glasno; dolžnost šol prijazen državnih poslancev bodi, da se ta napaka popravi čimpreje učiteljstvu v prid in da se tudi ljudska šola podpravi, če nas dežele ne bodo hotele plačevati tako, pakor plačuje država bivše jetničarske paznike in sodnijske sluge.

Koleginja Janja popravlja: Slavno uredništvo „Učit. Tov.“ v Ljubljani. Na podlagi § 19. tiskovnega zakona — zahtevam (! Uredn.), da v sprejmete v Svoj list neizpremenjen naslednji popravek:

1. Ni res, da sem jaz lotila se konvikta z napadom. 2. Ni res, da jaz konvikta ne podpiram. 3. Ni res, da sem nasprotnica zvezkov v prid konviktu. 4. Ni res, da bi jaz odvracala, katero kolegino od delovanja za konvikt. Res pa je: 1.) da nisem nikoli in nikjer delovala zoper konvikt ne z besedo — ne z dejanjem. 2.) Res je, da sem na shodu dne 5. dec. prečitala pismo kolegije, katera v toplih besedah priporoča ustanovitev lastnega društva, katerega bi med drugimi bil tudi namen nabirati svoj fond, iz katerega bi dobivale podporo učiteljice — in bi ne bile odvisne od milosti učiteljev. 3.) Res je, da sem to misel odobravalaz jaz, kakor vse druge. 4.) Res je, da sem na shodu 5. dec. onim kolegijam, ki so rekly, da opusté „Učit. Tov.“ in vsako nabiranje bodisi za konvikt ali za Franc Jožefovo ustanovo — odgovorila, naj tega še ne storé, temveč počakajo — kakšno stališče bode zavzel „Učit. Tov.“ ozir. „Slov. učit. društvo“ — napram učiteljicam v bodoče. 5.) Res je, da sem nabirala za konvikt na vpslano krajevarsko knjižico št. 14 — in do sedaj nabrala 385 gld. — katere svote pa še nisem vpslala — ker sem bila namenjena nabirati do popolnega izkupa knjige. Vidi se, da ne morete čakati, zato Vam jo v prilogi vračam — svoto 385 gld. — 25 za poštnino pa po nakaznici. 6.) Res je, da podpiram tudi Franc Jožefovo ustanovo, ki je namenjena tudi učiteljskim otrokom. — V to svrhu sem dala 360 gld. iz svojega, kar je izkazano v št. 2. „Učit. Tov.“ 1897. I. in v št. 20. „Učit. Tov.“ 1896. 7.) Res je, da uporabljam v svojem razredu izključno le Petričeve zvezke in tukajšnji založnik g. K. Florian Vam lahko potrdi, da sem bila jedna prvih, ki so zahtevali te zvezke — in katerih sem tekoče šolsko leto razdelila uže nad 400!

Janja Miklavčič, učiteljica.

Dostavno opozarjam g. urednika „Učit. Tov.“, če mu je znano, kdo se kliče imenom? Jaz si za svojo osebo to prepovem!

Dostavek uredništva. Vidite, cenjena koleginja, da vstrezamo dragevolje Vaši želji, čeprav bi to prav lahko opustili, ker Vaš „popravek“ ni stvar, ampak bolj osebna. Iz tega sklepate prav lahko, da bi dali prostor tudi Vašemu dopisu „Iz krogov kranjskih učiteljev“. Stvar bi ostala bolj pri domu in bi ne zašla v nepoklicane kroge. Pa, pustimo to, zvonjenje po toči ne pomaga nič, preidimo torej takoj k Vašemu „popravku“. Vsemu temu, kar pravite Vi pod 1., 2. in 4., da ni res, pravimo mi, da je res in sicer iz teh-le nagibov: Ad 1.: „Iz krogov kranjskih učiteljev“ pišete: „Znano Vam je, s kako marljivostjo, vstrajnostjo in veseljem so jele delovati mnoge izmed nas za učiteljski konvikt — od katerega ne bodo imele nobene koristi.“ — Ad 2.: Res je, da do 16. junija l. l., ko je prinesel naš list notico „Napaden konvikt“, nimamo v blagajnični knjigi „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta“ na Vaše ime zabilježenega niti jednega belica. Ad 4.: Svoj „res je“ podpiramo z razlogi, ki smo jih navedli pod 1. Če pa niste nasprotnica zvezkov v prid konviktu, nas pa veseli in nam je žal, da smo to zapisali: storili smo to zato, ker nam je precej zanesljiva oseba pravila, da ste se s početka protivilili tem zvezkom, danes pa damo vero Vašim besedam.

Ne strinjamo se povsem tudi v Vašim „Res pa je“. Ad 1: To trditve zavračamo zopet z besedami, ki ste jih pisali iz krogov kranjskih učiteljic, koje smo zapisali zgoraj pod 1. To trditve zavračate tudi sami v odstavku „Res pa je“ pod 2, ker ste citali na shodu pismo kolegic, katera v toplih besedah priporoča ustanovitev lastnega društva, kateremu bi bil namen nabirati svoj fond. To podkrepljate v „popravku“ zopet pod 3, ker ste to misel odobraval. — Kar „popravljate“ pod 4, ne spada k stvari; omenimo pa minogrede, da „Učit. Tovarš“ se ni nikdar zavzemal stališča napram posameznim učiteljem in ne napram posameznim učiteljicam, ampak vedno le napram koristim učiteljskega stanu in šole. To stališče bo zavzemal tudi v bodoče. — Kar pišete pod 5, Vam dragevolje potrdimo, da smo 21. m. n. — torej pet dni potem, ko ste citali notico „Napaden konvikt“ — prejeli prvo Vašo pošiljatev za prodane marke v prid konviktu in sicer 360 gld. + 25 kr.; potrjujemo tudi, da ste si od te pošiljave uračunili 5 kr. za znamko na nakaznici in 20 novčičev pa za priporočeno pismo, v kojem ste nam poslali „Popravek“. To je res velikodušna naklonjenost do konvikta! — Kar popravljate pod 6, zopet ne spada k stvari, čeprav dragevolje in hvaležno priznamo, da smo prejeli od Vas dne 16. maj. travna 1896 res 90 kr. in dne 6. prosinca 1897 pa 270 gld., naprej pa nič več! — Za „popravek“ pod 7 smo se opravičili še zgoraj.

Se nekaj glede Vašega vprašanja v dostavku. Imenoma kličemo svoje prijatelje, kolege in tudi kolegice, ker jim s tem kažemo nekako posebno naklonjenost; Vas, cenjena koleginja, pa kličemo zato tako, ker se čestokrat prav radi podpisate: „Koleginja Janja“. Prosimo, prepričajte se v „Učit. Tovaršu“ l. 1890, stran 10; zato nam blagovoljno oprostite, če se ne bomo ozirali na Vašo prepoved.

Res, škoda je časa in truda za tako delo, ker ne koristi nikomur. Ali bi ne bilo bolje za ves naš stan, ko bi delovali složno? Tolaži nas prepričanje, da je med nami še veliko kolegic, ki sodijo vso stvar trezno in premišljeno ter bodo tudi v bodoče hodile z učitelji, s svojimi kolegi, z roko v roki; to ne bo le v korist šoli, ampak v korist stanu in vsakemu posamezniku izmed učiteljstva. Ženska emancipacija se ni prinašala nikomur koristi, ker nima zdrave podlage. Ta prikazen je le nekaka osvetoželnost nad gotovimi osebam, ali nad kakim stanom, ali tudi nad moškimi sploh. Emancipirana ženska nima mika, nima ljubeznivosti in ženska, ki ni ljubeznjiva, je izgrešila svoj poklic. Njo razodevajo se znani znaki: čmeren obraz, nevolja nad vsem, nagubano čelo in — domišljija. One kolegice, ki hočejo biti take, se bi rade ločile od svojih kolegov; v družbi kolegov bodo pa ostale tudi v bodoče vse prijazne, ljubeznjive in kolegialne tovarišice in vsem tem kličemo vsi učitelji: Bog jih živi in vedno dobrodošle v naši družbi!

„Ljubljanski Zvon“ bodo prejeli učitelji in učiteljice po znižani ceni in sicer za 4 gld. na leto in 2 gld. za pol leta. Priporočamo ta slovenski leposlovni list ne samo učiteljem, ampak tudi učiteljicam.

„Soča“ bo izhajala z novim letom po dvakrat na teden ter bo veljala na leto samo 6 gld.

„Slovenski Narod“ dobi učiteljstvo po znižani ceni in sicer za 12 gld. na leto s poštino vred. Ljubljanski učitelji ga dobijo za 10 gld. na leto.

Naznanilo „Pedagogičsko društvo“ izda v kratkem knjigo z nastopno vsebino: I. V spomin petdesetletnega vladanja Njegovega Velikanstva cesarja Frančiška Jožefa I. (s sliko). II. Stvarna in slovnična obravnava 220. sestavka v III. berilu: „Cesar Franc Jožef I.“ III. O porabi modelov z 225. podobami (prevod iz angleščine). IV. Odlični hrvaški in srbski pedagogi. V. Pogled na slovensko pedagogičsko polje l. 1896. in 1897. VI. Odborovo poročilo o delovanju „Pedagogičskega društva“ leto 1896.—1898. Pri tej prilici prosim odbor cenjeno učiteljstvo naj kanele dopišlje letnino, da bode odbor vsaj brez skrbi glede tiskovnih stroškov. Tudi ima še mnogo prejšnjih knjig v zalogi. Prosimo, sežite po njih. — Veselo novo leto!

Svoji k svojim. „Učit. Tovarš“ se dobi v Ljubljani v teh-le kavarnah, oziroma gostilnah: Kavarna „Evropa“ na Dunajski cesti; kavarna Mayrjeva v Filipovem dvorcu v Špitalskih ulicah; „Narodna kavarna“ v Zvezdi; kavarna „Narodni dom“ in kavarna „Valvazor“ na Sv. Petra nasipu. — Gostilna J. Košenina (Na Pergerš) na Marije Terezije cesti; v tej gostilni se dobi zelo okusna in ceno hrana in dobra pijača; priporočamo to gostilno posebno tovarišem z dežele, kadar prihajajo v Ljubljano; gostilna „Vipavska zadruga“ na Bregu; tu se dobi izvrstna vipavska kapljica in dober prigrizek. Torej, tovariši, le: Svoji k svojim! Tudi učiteljstvo na deželi ima svoje izbrane gostilne in kavarne, posebno v krajih, kjer so sodnije in davkarije in tudi v drugih večjih krajih. Tovariši, zahtevajte v teh gostilnah, da se naročite na naš list, da bode tudi ljudstvo čitalo, po čem težimo in koliko delamo. Kdor nam pridobi takega naročnika, naj nam ga blagovoljno naznaniti, da ga potem v listu priporočamo kolegom in kolegicam. Isto velja tudi tovarišem s Primorja in Štajerskega. V Kranju ima naš list gostilničar g. Peter Mayr ml. Kogar privede pot v Kranj, naj gre kar naravnost k našemu Petru, kjer bo gotovo izvrstno in prav cenó postrežen, tembolj, ker je g. Peter znan kot velik prijatelj učiteljev in podpornik učiteljskega konvikta. Še jedenkrat: Svoji k svojim!

Z Goriskega. Gorška dežela ima v resnici od bogov zaničevane učitelje; ali ti bogovi so živi in plezajo vedno više ob kolu materialne sreče in časti po brbljih sestradanih učiteljev. Naša dežela je uboga, zato so nje zastopniki res v težkem položaju, ko gre za zboljšanje plač

in naše učiteljstvo v ogromni večini rado trpi nekoliko iz rodoljubja, ali tu prihajajo še drugi faktorji v poštev, tako da ob skromni plači učiteljstva trpi še preziranj in poniževanja. Pred par leti so nekoga učitelja kar odstavili, češ, da ne zna poučevati. 25 let je učil, 25. leto kar najedenkrat je postal nezmožen. To je bila le pretveza; vsemogočnejši so imeli druge vzroke, s katerimi se niso upali na dan. Da je res pri nas pravo „paševanje“, da smo učitelji resnično hlapci, s katerimi se ne postopa po zakonih, nam očitno kaže še drug slučaj. Letos so dobili nekateri učitelji mesta, ki niso bila niti razpisana. Ako bi bila mesta razpisana, prosili bi bili vrednejši in starejši. Da so pa razmere v resnici skandalozne, kaže nam dejstvo, ki je v zvezi z odpravo pripravnic v Kobaridu. Ta slučaj nam kaže očitno, da gorje tistemu, ki ni Benjamin od neke „persone gratissime“. Iz vsega, kar se je z nami počenjal do zdaj, razvidimo in sklepamo, da učiteljstvu ni treba posebno ukvarjati se s šolo; učitelj ne bode značajeu ter ne izobrazuj se nadalje, temveč klečeplazi in — dobro ti bo!

Koroški deželni šolski svet se je ugreel zadnji čas za ustanovo meščanske šole v Velikoven ter je že priporočil ustanovo deželnemu odboru. Koroška že ima po našem mnenju dovolj meščanskih šol, a to za dečke kakor za deklice. Prej nego potreba take šole v Velikoven, je menda dotične oblasti naklepi, s tem nekaj slovensk značaj tega jedinega mesteca na Koroškem oslabiti.

Deželni zbori. Kranjski, štajerski in goriški deželni zbor se je sešel v 28. dan m. m. Koroški in tržaški bosta začela zborovati v 10. dan t. m. in istrski pa v 17. dan t. m. Zasedanje deželnih zborov naslednje učiteljstvo paznim očesom in gotovo ne brez vzroka; saj imajo deželni poslanci v rokah našo eksistenco, ker nam določujejo plače. Letos se bode reševalo to za učiteljstvo toli pereče vprašanje v štajerskem in kranjskem deželnem zboru. Želeti bi bilo, da bi se tudi v goriškem deželnem zboru spravilo to vprašanje na dnevni red in bi se stvar v prvi vrsti vsaj toliko daleč privedla, da se gg. poslanci zjedinijo za deželni šolski zaklad.

Pomanjkanje učiteljev na Kranjskem. V zadnji številki l. l. smo poročali, da gredo naši izprašani kandidati službovat večinoma v sosedno Štajersko, ali gredo pa kam drugam s trebuchom za kruhom. Ni dovolj še to, da mladega naraščaja nimamo; ni dovolj, da nam umirajo krepke moči v najlepši moški dobi tako pogosto, da strše človeka groznica, češ, zdaj, zdaj bo prišla vrsta tudi nate. Pomanjkanje učiteljev bo postalo v najkrajšem času še večje, kajti ravnokar čujemo, da izstopajo stari učitelji iz učiteljske službe. Učitelj J. Rajner iz D. M. v Polju gre k neki zavarovalni družbi v službo, ker z učiteljskimi dohodki ne more živeti! Stalni učitelj Al. Gorjup iz Postojne gre k sodniji, in mož ima popolnoma prav, saj mu bo dana prilika, priti celo v 9. činovni razred. Za njim bo šel še marsikdo.

Opozarjamo naše gg. deželne poslance, da se čim preje in resno lotijo tega našega perečega vprašanja ter ga rešijo tako, da bode v korist učiteljstvu, šoli in — deželi! Povdarjamo pa še jedenkrat, da sto tisoč bo komaj zadostovalo.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 1393

o. šol. sv. Na dvorazrednici na Blokah je stalno popolniti drugo učno mesto z dohodki IV. plačilnega razreda. Dotične prošnje je vlagati semkaj do dne 8. prosinca 1898. C. kr. okrajni šolski svet v Logatcu, dne 16. grudnia 1897.

Št. 1333

o. šol. sv. Na dvorazrednici v Grahovem pri Cerknici je stalno, oziroma začasno popolniti izpraznjeno drugo učno mesto z dohodki IV. plačilnega razreda in prostim stanovanjem. Dotične prošnje je vlagati semkaj do dne 31. grudnia 1897. C. kr. okrajni šolski svet v Logatcu, dne 16. grudnia 1897.

Št. 1592

o. šol. sv. Na jednorazredni ljudski šoli v Svibnjem pri Radečah je stalno ali začasno popolniti službo učitelja-voditelja z letnimi 450 gld., 30 gld. funkcijske doklade in 80 gld. stanarine. Pravilno opremljene prošnje za to službo naj se predpisanim potom semkaj vlagajo do 20. prosinca 1898. C. kr. okrajni šolski svet v Krškem, dne 13. grudnia 1897.

Št. 2135

o. šol. sv. Na jednorazrednici v Vrbovem je stalno oziroma začasno popolniti mesto učitelja-voditelja z dohodki IV. plačilnega razreda. Dotične prošnje je semkaj vlagati do dne 20. prosinca 1898. C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dne 23. grudnia 1897.

Listnica uredništva:

Prosimo, prerežite in preberite; ako Vam ugaja, obdržite 1. številko in pridobite nam vsaj še jednega naročnika; če se pa ne strinjate z našim programom, nam blagovolite vrniti 1. številko pod istim zavikom. Vsem, ki so z nami in zoper nas: Srečno in veselo novo leto!

Izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stane za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. Udje „Slovenskega učiteljskega društva“ plačajo na leto 3 gld. naročnine in 1 gld. udnine. — Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati odgovornemu uredniku (uredništvu) v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 3; naročnino pa prejema g. Frančišek Crnago v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatev naj se pošiljajo franko. — Oznaniila in poslanice se računajo za celo stran 15 gld., pol strani 8 gld., 1/4 strani 5 gld., 1/8 strani 4 gld., 1/16 strani 2 gld.; manjši inserati po 8 kr. petiti vrsta. Večkratno objavljanje po dogovoru. Priloge poleg poštine še 3 gld.